

عنوان

بخشنامه شماره ۴۶ مورخ ۹/۸/۱۳۸۵ مستمری‌های سازمان تأمین اجتماعی در خصوص نحوه بازنشستگی معلولین حوادث ناشی از کار، معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور

برای دسترسی به کلیه قوانین و مقررات، آموزش‌ها و مقالات تخصصی قانون کار

در سایت اینترنتی کارتبان

اینجا کلیک کنید

در اجرای قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی، معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور (مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱)، قانون اصلاح قانون مذکور (مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱) مجلس شورای اسلامی و نیز آیین نامه موضوع بند (۳) ماده واحده قانون اصلاح قانون یاد شده مصوب (۱۳۸۵/۲/۱۰) هیأت محترم وزیران در خصوص نحوه بررسی و اجابت درخواست بازنشستگی معلولین حوادث ناشی از کار معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور شاغل در بخش دولتی توجه کلیه واحدهای اجرائی را به رعایت و اجرای دقیق مفاد این بخشنامه جلب می نماید:

۱- مضمولین قانون

معلولین حوادث ناشی از کار، معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مضمول قانون تأمین اجتماعی شاغل در کلیه وزارتخانه ها، شرکت ها، مؤسسات دولتی، شهرداری ها، بانک ها، مؤسسات و شرکت ها و سازمان هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است به شرط احراز شرایط مندرج در این بخشنامه مضمول قانون و آیین نامه مذکور خواهند بود.

توجه: در اجرای مفاد تبصره (۶) قانون اصلاح قانون بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی و تبصره های ۲ ماده ۱ آیین نامه موضوع بند (۳) قانون اخیرالذکر کلیه واحدهای اجرایی موظفند در خصوص دستگاه هایی که در شناخت آنها ابهام دارند برابر مفاد دستور اداری شماره ۱۹۷۱۸ / ۵۰۳۰ مورخ ۱۳۸۱/۳/۵ و با هماهنگی اداره کل امور فنی مستمری ها اقدام نمایند.

ضمناً به منظور تسریع در امور، صورت اسامی سازمان ها مؤسسات دستگاه ها و ... که وضعیت حقوقی آنها تاکنون توسط این سازمان بررسی و مشخص شده است طی فهرست ضمیمه این بخشنامه می گردد.

۲ شرایط بازنشستگی معلولین حوادث ناشی از کار معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور

الف - شرایط عمومی

الف -۱) دارا بودن حداقل ۲۰ سال سابقه خدمت قابل قبول از لحاظ بازنشستگی یا بیمه پردازی

الف -۲) دارا بودن حداقل شرط سنی (مردان حداقل ۵۰ سال و زنان حداقل ۴۵ سال سن)

الف -۳) ارائه درخواست کتبی متقاضی جهت بهره مندی از مزایای بازنشستگی

الف -۴) موافقت نامه شورای امور اداری و استخدامی کشور با بازنشستگی متقاضیان و نیز تعیین مدت سنوات ارفاقی آنان

ب - شرایط خاص

ب -۱) معلولین حوادث ناشی از کار و معلولین عادی

ب -۱-۱) معلولین حوادث ناشی از کار و معلولین عادی متقاضی بازنشستگی بر اساس شرایط مندرج در این بخشنامه، چنانچه حائز شرایط عمومی قسمت «الف» باشند می بایست از سوی دستگاه مربوطه جهت تشخیص و تعیین نوع معلولیت و درجات نقص عضو یا اعضا و کاهش توانایی ها به کمیسیون پزشکی مستقر در سازمان بهزیستی کشور که متشکل از سه نفر پزشک متخصص بر حسب نوع معلولیت با معرفی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است معرفی گردند.

ب -۱-۲) متقاضیانی که معلولیت آنها بر اثر وقوع حادثه ناشی از کار می باشد، می بایست جهت بررسی و تأیید حادثه مذکور همزمان با ارائه درخواست بازنشستگی خود نسبت به ارائه کلیه مدارک و مستندات از قبیل گزارش حادثه، بررسی گزارش حادثه، نظریه مدیر مربوطه ف گواهی ایام استراحت و سایر مکاتبات مرتبط با موضوع اقدام نمایند.

ب -۲) شاغلین مشاغل سخت و زیان آور

به منظور تعیین مشاغل سخت و زیان آور و درجات مربوط به آن دسته از پست های سازمانی که عمدتاً در شرایط محیطی نامساعد از قبیل وجود گازهای شیمیایی، کار با مواد رادیو اکتیو و پرتوهای مضره، محیط عفونت زا، کار در اعماق، انفجار، کار با معلولین ذهنی و جسمی و غیره انجام می شود و وظایف مربوط به شغل موجب بروز ناراحتی های جسمی و روحی شدید میگردد می بایست بنابه پیشنهاد هر یک از دستگاه های

مشمول این قانون و تأیید شورای امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران رسیده و سپس مبنای اقدامات بعدی قرار گیرد.
توجه: آن دسته از مشاغل که قبلاً به عنوان مشاغل سخت و زیان آور به تأیید هیأت وزیران رسیده‌اند کماکان به عنوان شغل سخت و زیان آور به قوت خود باقی هستند.

۳- فرآیند بررسی و اجابت درخواست بازنشستگی معلولین حوادث ناشی از کار، معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور

الف - معلولین حوادث ناشی از کار و معلولین عادی

الف ۱- معلولین حوادث ناشی از کار و معلولین عادی مشمول مقررات تأمین اجتماعی شاغل در دستگاه‌های مذکور که متقاضی بازنشستگی بر اساس شرایط مندرج در این بخشنامه می‌باشند، می‌بایست نسبت به ارائه درخواست بازنشستگی به دستگاه محل خدمت خود اقدام نمایند.

الف ۲- دستگاه‌های مربوطه پس از اخذ درخواست مشمولین فوق و انجام بررسی‌های لازم و حصول اطمینان از احراز شرایط متقاضیان (دارا بودن حداقل سابقه و رعایت شرایط سنی و نیز بررسی وقوع حادثه ناشی از کار صرفاً جهت متقاضیان مربوطه) نسبت به استعلام نوع معلولیت و درجه نقص عضو یا اعضا و کاهش توانایی‌ها از کمیسیون پزشکی مستقر در سازمان بهزیستی کشور اقدام نمایند.

توجه: در صورت لزوم، دستگاه‌های مذکور می‌توانند نسبت به استعلام میزان سابقه پرداخت حق بیمه متقاضی از آخرین شعبه وصول کننده حق بیمه اقدام نمایند، که در راستا واحدهای اجرایی مکلفند استعلام‌های واصله را بررسی و پاسخ لازم را به مراجع پیگیری کننده اعلام نمایند.

الف ۳) دستگاه‌های فوق می‌بایستی بر اساس نظریه کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی کشور، میزان سنوات ارفاقی مشمولین این قانون را از شورای امور اداری و استخدامی کشور استعلام و به این سازمان اعلام نمایند.

الف ۴- دستگاه‌های مربوطه پس از اخذ گواهی‌های لازم از کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور در صورت احراز شرایط بازنشستگی افراد موصوف نسبت به ارسال کلیه مدارک مربوطه (به شرح ذیل) به آخرین شعبه وصول کننده حق بیمه اقدام نمایند.

مدارک مورد نیاز عبارتند از:

- تصویر تمام صفحات شناسنامه متقاضی (ممه‌ور به مهر برابر اصل توسط دستگاه مربوطه)

- اصل درخواست بازنشستگی متقاضی که ثبت دفتر دبیرخانه دستگاه محل خدمت وی شده است.

- اصل نظریه کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی کشور

- اصل نظریه شورای امور اداری و استخدامی کشور در خصوص تعیین میزان سنوات ارفاقی و موافقت با بازنشستگی متقاضی

- تصویر آخرین حکم کارگزینی (ممه‌ور به مهر برابر اصل توسط دستگاه ذی‌ربط)

- اعلام میزان آخرین حقوق مبنای بازنشستگی بر اساس مفاد آخرین حکم کارگزینی

- در خصوص معلولین حوادث ناشی از کار، هرگونه مدرک و یا مستندات (از قبیل مکاتبات صورت پذیرفته در زمان وقوع حادثه، فرم تعیین میزان معلولیت، ایام استراحت و ...) که حادثه مذکور را تأیید نماید.

الف ۵- واحدهای اجرایی سازمان پس از وصول مدارک فوق و انجام بررسی‌های لازم مکلفند مراتب احراز یا عدم احراز شرایط بازنشستگی افراد موصوف را به دستگاه ذی‌ربط اعلام نموده و عنداللزوم حکم انشائی بازنشستگی متقاضی را مطالبه و پس از استعلام تاریخ ترک کار برابر ضوابط و مقررات نسبت به صدور حکم برقراری مستمری بازنشستگی اقدام نمایند.

ب - شاغلین مشاغل سخت و زیان آور

ب ۱- شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مشمول مقررات تأمین اجتماعی شاغل در دستگاه‌های مذکور که متقاضی بازنشستگی بر اساس شرایط مندرج در این بخشنامه می‌باشند، می‌بایست نسبت به ارائه درخواست بازنشستگی به دستگاه محل خدمت خود اقدام نمایند.

توجه: مستخدمین مربوطه در زمان درخواست بازنشستگی می‌بایست در مشاغل سخت و زیان آور اشتغال به کار داشته باشند.

ب- ۲) دستگاه‌های مربوطه پس از اخذ درخواست متقاضیان چنانچه شغل آن‌ها قبلاً به عنوان شغل سخت و زیان‌آور شناخته نگردیده بایستی نسبت به ارائه پیشنهاد به سازمان امور اداری و استخدامی کشور اقدام و در صورت تأیید مراتب در هیأت وزیران نسبت به انجام مراتب ذیل اقدام نماید. شایان ذکر است مشاغلی که قبلاً به تأیید هیأت وزیران به عنوان شغل سخت و زیان‌آور رسیده از طی مراحل مذکور خارج می‌باشند.

ب- ۳) دستگاه مربوطه پس از اطمینان از سخت و زیان‌آور بودن شغل متقاضی و انجام بررسی‌های لازم به منظور احراز شرایط متقاضیان (دارا بودن حداقل سابقه و رعایت شرایط سنی) بایستی نسبت به ارسال درخواست متقاضیان جهت موافقت و تعیین مدت سنوات ارفاقی به شورای امور اداری و استخدامی کشور اقدام نمایند.

توجه: پرداخت فوق العاده سختی شرایط محیط کار موضوع بند «خ» ماده ۳۹ قانون استخدام کشوری ملاک تشخیص مشاغل سخت و زیان‌آور نمی‌باشد.

ب- ۴) دستگاه‌های مربوطه پس از اطمینان از اخذ موافقت نامه سازمان امور اداری و استخدامی کشور و اعلام مدت سنوات ارفاقی، در صورت احراز شرایط بازنشستگی آنان می‌توانند نسبت به ارسال مدارک ذیل به آخرین شعبه وصول کننده حق بیمه اقدام نمایند. مدارک مورد نیاز عبارتند از:

- تصویر تمام صفحات شناسنامه متقاضی (ممه‌ور به مهر برابر اصل توسط دستگاه ذی‌ربط)
- اصل درخواست بازنشستگی متقاضی که ثبت دفتر دبیرخانه دستگاه محل خدمت وی شده است
- اصل نظریه شورای امور اداری و استخدامی کشور در خصوص موافقت با بازنشستگی متقاضی و تعیین میزان سنوات ارفاقی وی
- تصویر آخرین حکم کارگزینی (ممه‌ور به مهر برابر اصل توسط دستگاه ذی‌ربط)

ب- ۵) واحدهای اجرایی سازمان مکلفند پس از وصول مدارک فوق و انجام بررسی‌های لازم مراتب احراز یا عدم احراز شرایط بازنشستگی افراد موصوف را به دستگاه ذی‌ربط اعلام نموده و عنداللزوم حکم انشائی بازنشستگی متقاضی را مطالبه و پس از استعلام تاریخ ترک کار برابر ضوابط و مقررات نسبت به صدور حکم برقراری مستمری بازنشستگی اقدام نمایند.

ج - نحوه برقراری و تعیین میزان مستمری بازنشستگی

ج- ۱) میزان مستمری معلولین حوادث ناشی از کار و معلولین عادی شاغل در دستگاه‌هایی که پرداخت حقوق به مستخدمین آن‌ها بر اساس احکام استخدامی کارگزینی رسمی، ثابت یا دارای عناوین مشابه صورت می‌پذیرد برابر است از:

آخرین حقوق مبنای بازنشستگی مندرج در آخرین حکم کارگزینی ضربدر مجموع سابقه مبنای بازنشستگی حداقل ۲۰ سال بعلاوه مدت سنوات ارفاقی (حداکثر ۸ سال برای معلولین حوادث ناشی از کار و حداکثر ۶ سال برای معلولین عادی) تقسیم بر ۳۰.

توجه: منظور از آخرین حقوق مبنای بازنشستگی عبارت است از جمع مبالغ مندرج در آخرین حکم کارگزینی که مبنای کسر حق بیمه قرار گرفته است.

ج- ۲) میزان مستمری شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور شاغل در دستگاه‌های موصوف عبارت است از: متوسط مزد یا حقوق مبنای کسر حق بیمه شده ضربدر مجموع سابقه مبنای بازنشستگی (حداقل ۲۰ سال) بعلاوه مدت سنوات ارفاقی حداکثر ۵ سال تقسیم بر ۳۰.

توجه -: متوسط مزد یا حقوق، مطابق با تبصره ماده (۷۷) قانون تأمین اجتماعی محاسبه می‌شود.

- خدمت مازاد بر ۳۰ سال افراد موصوف در تعیین حقوق بازنشستگی آن‌ها قابل محاسبه نخواهد بود. از تاریخ لازم الاجرا شدن این بخشنامه کلیه بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مغایر با این بخشنامه کان لم یکن تلقی می‌گردد.

د - نحوه محاسبه حق بیمه و مستمری

با عنایت به یکسان بودن نحوه محاسبه حق بیمه و مستمری قابل پرداخت تا زمان احراز شرایط قانونی بازنشستگی و حق بیمه سنوات ارفاقی منظور شده «معلولین حوادث ناشی از کار و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور» با جانبازان و آزادگان در بخش دولتی توجه کلیه واحدهای اجرایی را با جایگزین عبارات صدر اشاره به مفاد بند ۶ بخشنامه شماره «۴۵» مستمری‌ها (ضمن مروری به شرح ذیل)

معطوف می دارد.

- نرخ حق بیمه در خصوص مشمولین این بخشنامه ۲۷٪ می باشد.

- مستمری قابل پرداخت تا زمان احراز شرایط قانونی بازنشستگی مساوی است با جمع ماه‌های باقی مانده تا زمان احراز شرایط قانونی بازنشستگی بر اساس کسری سن یا سابقه هر کدام که بزرگتر باشد ضربدر مجموع مبلغ مستمری قابل پرداخت در تاریخ برقراری بعلاوه کمک‌های جنبی.

- ضریب ۲۰٪ مبنای محاسبه کمک‌های جنبی تعیین شده است.

پس از صدور حکم مستمری بازنشستگی معلولین حوادث ناشی از کار، معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان‌آور، واحد امور فنی مستمری‌های شعبه موظف است طبق فرم مکانیزه هزینه‌های ناشی از بازنشستگی افراد موصوف را سریعاً محاسبه و به واحد درآمد حق بیمه شعبه منعکس نماید.

شایان ذکر است حق بیمه تا زمان بازنشستگی قانونی و نیز مستمری پرداختی از تاریخ برقراری تا زمان بازنشستگی قانونی به صورت هوشمند توسط سیستم مکانیزه مستمری‌ها محاسبه می‌گردد، ضمناً بدهی‌های تولید شده توسط سیستم مکانیزه مستمری‌ها به صورت هوشمند در قسمت بدهی‌های دولت در گزارش وصولی منظور خواهد شد.

تذکر : سیستم مکانیزه مستمری‌ها با استفاده از اطلاعات ثبت شده علاوه بر ایجاد امکانات لازم برای پرداخت مستمری و سایر مزایای جنبی امکان اخذ آمار این قبیل افراد و همچنین مابه التفاوت وصول شده را نیز ارائه خواهد نمود.

وظایف حوزه درآمد حق بیمه:

واحد درآمد حق بیمه میبایستی از طریق گزینه «اعلام بدهی کارگاه‌های دولتی موضوع بخشنامه شماره ۴۶ مستمری‌ها در منوی اطلاعات جاری کارگاه‌ها در سیستم پیگیری مطالبات فرم مکانیزه را از سیستم اخذ و پس از تأیید مراتب توسط مسئولین درآمد اجرایی مربوطه و ثبت آن در دفتر دبیرخانه شعبه اقدامات لازم طبق روال جاری معمول دارد.

مهلت پرداخت حق بیمه به میزان ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ آن بوده و پس از آن سیستم به صورت مکانیزه بدهی فوق‌الذکر را تبدیل به فرم خطاریه و سایر اقدامات وفق روال جاری انجام می‌پذیرد.

۴ - مثال‌ها : به منظور رفع ابهامات احتمالی و شفاف تر شدن نحوه محاسبات نظر واحدهای اجرایی را به مثال‌های ذیل جلب می‌نماید:

مثال ۱ : معلول عادی شاغل در دستگاه دولتی با داشتن ۵۲ سال سن و سابقه خدمت مبنای بازنشستگی (۲۴ سال و ۲ ماه سابقه خدمت بعلاوه ۲ سال و ۶ ماه سنوات ارفاقی) و آخرین حقوق مبنای بازنشستگی به مبلغ ۲/۷۴۰/۹۰۳ ریال از تاریخ ۱/۹/۸۵ با مبلغ مستمری ۲/۴۳۵/۷۴۹ ریال بازنشست گردیده که در این راستا نحوه محاسبه مطالبات سازمان به شرح ذیل خواهد بود:

چون سن بیمه شده بیش از ۵۰ سال است لذا شرط سابقه ملاک محاسبه قرار می‌گیرد.

$$70 = (24 \times 12) + 2 - (30 \times 12) = \text{کسری سابقه تا زمان احراز شرایط}$$

$$51,803,067 = 70 \times 2,740,903 \times 27\% = \text{بیمه حق تا زمان احراز شرایط}$$

چون دستگاه دولتی است ضریب ۲۷٪ مبنای محاسبه قرار می‌گیرد.

$$204,602,930 = 70 \times [2,435,749 + (2,435,749 \times 20\%)] = \text{مستمری قابل پرداخت تا زمان احراز شرایط}$$

$$256,405,997 = 204,602,930 + 51,803,067 = \text{جمع کل مطالبات سازمان ناشی از اجرای قانون مذکور}$$

مثال ۲ : بیمه شده زن شاغل در مشاغل سخت و زیان‌آور با داشتن ۴۶ سال سن و ۳۲ سال و ۵ ماه سابقه خدمت مبنای بازنشستگی (۲۷ سال و ۵ ماه سابقه پرداخت حق بیمه و ۵ سال سنوات ارفاقی) از تاریخ ۱/۱۰/۸۵ با مبلغ مستمری ماهیانه ۲/۹۵۰/۰۰۰ ریال طبق مقررات این قانون بازنشست شده که در این شرایط نحوه محاسبه مطالبات سازمان به شرح ذیل خواهد بود:

$$31 = [(27 \times 12) + 5] - (30 \times 20) = \text{کسری سابقه تا زمان احراز شرایط}$$

$$24,691,500 = 31 \times 2,950,000 \times 27\% = \text{حق بیمه تا زمان احراز شرایط}$$

$$109,740,000 = 31 \times [2,950,000 + (2,950,000 \times 20\%)] = \text{مستمری قابل پرداخت تا زمان احراز شرایط}$$

$$134,431,500 = 109,740,000 + 24,691,500 = \text{جمع کل مطالبات سازمان ناشی از اجرای قانون مذکور}$$

مثال ۳: پس از موافقت دستگاه دولتی با بازنشستگی مستخدم رسمی مرد معلول حادثه ناشی از کار مشمول قانون تأمین اجتماعی، حکم بازنشستگی بیمه شده بر مبنای ۵۳ سال سن و سابقه خدمت مبنای بازنشستگی معادل ۲۲ سال و ۷ ماه تمام بدون احتساب سنوات ارفاقی و آخرین حقوق مبنای بازنشستگی به میزان ۳/۱۰۴/۶۳۰ ریال، به مبلغ مستمری ۲/۳۳۶/۷۵۲ ریال از تاریخ ۸۵/۱۰/۱۵ صادر می‌گردد که در این شرایط نحوه محاسبه مطالبات سازمان به شرح ذیل خواهد بود:

$$89 = (30 \times 20) + [(22 \times 12) + 7] = \text{کسری سابقه تا زمان احراز شرایط}$$

$$74,604,259 = 89 \times 3,104,630 \times 27\% = \text{حق بیمه تا زمان احراز شرایط}$$

$$249,565,078 = 89 \times [2,336,752 + (2,336,752 \times 20\%)] = \text{مستمری قابل پرداخت تا زمان احراز شرایط}$$

$$324,169,337 = 249,565,078 + 74,604,259 = \text{جمع کل مطالبات سازمان ناشی از اجرای قانون مذکور}$$

۵ - نحوه ذخیره سازی اطلاعات و نگهداری حساب‌ها:

به منظور صدور احکام برقراری مستمری مشمولان این بخشنامه می‌بایست از کد مستمری با پیش شماره «۱۰» استفاده کرده و اساس برقراری ذیل را انتخاب نمود:

«بازنشستگی معلولین حوادث ناشی از کار و معلولین عادی» با کد ۱۰۶۱۷

«بازنشستگی شاغلین مشاغل سخت و زیان آور» با کد ۱۰۶۱۸

به جهت شناسایی، جداسازی و کنترل اطلاعات مشمولین مقررات فوق فیلد «وضعیت بیمه شده» حسب مورد «معلولین حوادث ناشی از کار» و «معلولین عادی» و یا «مشاغل سخت و زیان آور» و همچنین فیلد «وضعیت استخدامی» نیز با توجه به مدارک و مستندات جمع آوری شده با یکی از مقادیر «دولتی» یا «غیر دولتی» تکمیل گردد.

در اجرای مواد ۴ و ۵ آیین نامه اجرایی بند «۳» قانون اصلاح، معاونت اداری و مالی مکلف است حساب هزینه‌ها اعتبارات و وجوه دریافت شده از دستگاه‌های دولتی را به تفکیک نگهداری نماید.

دستورالعمل مربوط به تخصیص کدهای مالی و نحوه اقدام در این رابطه به طور جداگانه از سوی معاونت مذکور متعاقباً تهیه و ارسال خواهد شد.